

Näkökulmia taitoukeamaan

a) Mitä kuvaaja kertoo Suomen väestökehityksestä ja suomalaisesta yhteiskunnasta? (8 p.)

- Kuvio kertoo syntyneiden ja kuolleiden määrän.
- Väestö kasvaa, kun syntyneiden viiva on korkeammalla kuin kuolleiden viiva.
- Syntyneiden määrä on ollut yleensä suurempi kuin kuolleiden.
- Suomessa väestömäärä on siis kuvion mukaan kasvanut.
- 2000-luvulle tultaessa syntyvyys on vähentynyt ja väestönkasvu on hidastunut.
- Kuviosta voi päätellä, että suomalaisten elintaso on noussut, koska lapsiluku on lähtenyt laskuun.

b) Selitä kuvion keskeisimmät muutokset. (10 p.)

- Syntyvyys kasvoi tasaisesti 1910-luvulle asti ja lähti sen jälkeen laskuun.
- Tätä selittää kaupungistuminen ja maanviljelyelinkeinon väheneminen. Enää ei tarvittu suurta lapsimäärää maatalan töihin.
- Syntyvyydessä on voimakkaita laskuja sotavuosina ja nälkävuosien aikaan.
- Suurten ikäluokkien synty näkyy 1940-luvun lopussa.
- Sen jälkeen syntyvyys laskee nopeasti. Laskua vauhdittaa se, että Suomesta muutetaan paljon Ruotsiin.
- Kuolleisuudessa on viisi voimakasta muutoskohtaa: Suomen sota 1808–1809, koleraepidemia 1830-luvulla, nälkävuodet 1860-luvulla, sisällissota 1918 ja toinen maailmansota 1939–1944.
- Kohdat voi selittää lyhyesti ja tasapuolisesti. Ei pidä jäädä liikaa kiinni esimerkiksi sisällissotaan.

c) Millaisia yhteiskunnallisia ja taloudellisia vaikutuksia väestön muutoksilla on ollut Suomessa? (12 p.)

Yhteiskunnallisia vaikutuksia:

- Suurin merkitys on ollut väestönkasvulla. Se on pakottanut kehittämään yhteiskuntaa.
- Suomesta on kehittynyt hyvinvointivaltio.
- Suomi on kaupungistunut ja muuttunut palveluyhteiskunnaksi.
- Kasvava lapsimäärä on pitänyt huomioida erilaisissa palveluissa.
- Samoin vanhusväestön määrän kasvu näkyy palveluissa ja niiden suuntaamisessa.
- Voimakas maastamuutto 1960-luvulta alkaen vähensi entisestään maaseudun väestöä.

Taloudellisia vaikutuksia:

- Väestönkasvu on yleensä talouden kannalta hyvä asia, koska se tarkoittaa enemmän kuluttajia ja työvoimaa.
- Suuret väestönmuutokset esimerkiksi sotien yhteydessä aiheuttavat taloudellisia kustannuksia, ja yhteiskunnan on pakko niihin reagoida.
- Suomesta kehittyi hyvinvointivaltio, mistä seurasi kustannuksia.
- Maastamuutto 1960-luvulta alkaen vaikeutti eräillä alueilla työvoiman saantia ja vähensi syntyvyyttä, koska työikäistä väestöä muutti pois.
- Kaupungistuminen ja palveluyhteiskunnan kehittyminen vaikuttavat myös talouteen.